

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัญหาการปรับตัวและวิธีแก้ไขของนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นนี้ เป็นการวิจัยเชิงเปรียบเทียบ ในบทนี้จะกล่าวถึงประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น ที่ศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2537

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้มีทั้งสิ้น 343 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 166 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 177 คน ได้มาจากการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two-Stage Sampling) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่นจากสังกัดต่าง ๆ ทั้ง 4 สังกัด คือ สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ เทศบาลเมืองขอนแก่น สำนักงานการศึกษาเอกชน และทบวงมหาวิทยาลัย สังกัดละ 1 โรงเรียน ยกเว้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ซึ่งสุ่มมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง 2 โรงเรียน เนื่องจากจำนวนนักเรียนในแต่ละโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนสหศึกษา (นักเรียนชายและหญิงเรียนรวมกัน) มีจำนวนน้อย

ขั้นตอนที่ 2 เมื่อได้รายชื่อโรงเรียนแล้ว สุ่มห้องเรียน โรงเรียนละ 2 ห้องเรียน คือระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 ห้องเรียน และระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ห้องเรียน ยกเว้นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน และโรงเรียนในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เนื่องจากมีจำนวนนักเรียนในแต่ละระดับชั้น จำนวนระดับชั้นละ 1 ห้องเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 343 คน ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนนักเรียนประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตามสังกัดและโรงเรียน

สังกัด	จำนวน โรงเรียน ทั้งหมด	โรงเรียนที่ได้รับเลือก เป็นกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนห้องเรียน		กลุ่มตัวอย่าง				
			ป.5	ป.6	ชั้น ห้อง	ชาย	หญิง	รวม	
สำนักงาน การประถมศึกษา แห่งชาติ	2	โรงเรียนอนุบาล	6	6	ป.5	1	21	21	42
		ขอนแก่น			ป.6	1	23	24	47
เทศบาลเมือง ขอนแก่น	11	โรงเรียนเทศบาล	4	5	ป.5	1	13	17	30
		บ้านสามเหลี่ยม			ป.6	1	14	19	33
สำนักงาน การศึกษาเอกชน	11	โรงเรียนณิโณสรณ์	1	1	ป.5	1	5	6	11
					ป.6	1	3	4	7
		โรงเรียนขอนแก่น คริสเตียน	1	1	ป.5	1	7	8	15
					ป.6	1	7	12	19
ทบวงมหาวิทยาลัย	2	โรงเรียนสาธิตประถม	1	1	ป.5	1	33	35	68
		คณะศึกษาศาสตร์			ป.6	1	31	40	71
		มหาวิทยาลัยขอนแก่น							
			รวม				157	186	343

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน เพื่อทราบข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบเกี่ยวกับเพศ และระดับชั้นเรียนที่กำลังเรียนอยู่

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนในด้านต่าง ๆ โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 แบบวัดปัญหาการปรับตัว วิธีแก้ไขและผลที่เกิดจากการแก้ไข ผู้วิจัยสร้างแบบวัดขึ้นจากการค้นคว้าผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความประพฤติ และปัญหาการปรับตัว ที่ได้กล่าวถึงไว้แล้วในเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หัวข้อปัญหาการปรับตัว วิธีแก้ไข ปัญหา และจากการสำรวจปัญหาการปรับตัวและวิธีแก้ไขปัญหาของนักเรียนโรงเรียนสนามบิน และโรงเรียนสาธิตมอดินแดง คณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 5 และ 6 จำนวน 80 คน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดองค์ประกอบของปัญหาการปรับตัวเป็น 5 ด้านคือ ด้านครอบครัว ด้านการเรียน ด้านความสัมพันธ์กับครู ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน และด้านบุคลิกภาพส่วนตัวของนักเรียน

ลักษณะของแบบวัดปัญหาการปรับตัวเป็นเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับองค์ประกอบของปัญหาแต่ละด้าน องค์ประกอบละ 7 เหตุการณ์ รวม 35 ข้อ ประกอบด้วยมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ

การตอบแบบวัดปัญหาการปรับตัว ให้นักเรียนอ่านเหตุการณ์ในแบบวัด แล้วพิจารณาว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นกับตัวนักเรียนหรือไม่ ถ้าเกิดขึ้นกับตัวนักเรียนเกิดขึ้นมากในระดับใด โดยที่เหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์ มีคำตอบให้นักเรียนเลือก 4 คำตอบ แบบมาตราส่วนประมาณค่า

การตรวจให้คะแนน กำหนดค่าคะแนนไว้ดังนี้

ถ้าตอบว่าเกิดขึ้นมาก	ให้	3 คะแนน
ถ้าตอบว่าเกิดขึ้นปานกลาง	ให้	2 คะแนน
ถ้าตอบว่าเกิดขึ้นน้อย	ให้	1 คะแนน
ถ้าตอบว่าไม่เกิดขึ้น	ให้	0 คะแนน

จากการให้คะแนนดังกล่าว ถ้านักเรียนคนใดได้คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ในปัญหาการปรับตัวด้านหรือรายข้อใดสูง แสดงว่านักเรียนคนนั้นประสบกับปัญหาการปรับตัวด้านหรือรายข้อ

นั้นมาก และถ้านักเรียนคนใดได้คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ต่ำ แสดงว่านักเรียนคนนั้นประสบปัญหาการปรับตัวด้านหรือรายชื่อนั้นน้อย โดยยึดเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) 2.51-3.00 หมายถึง ประสบปัญหามาก

คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) 1.51-2.50 หมายถึง ประสบปัญหปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ต่ำกว่า 1.51 หมายถึง ประสบปัญหาน้อย

และในแบบวัดปัญหาการปรับตัวฉบับนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดช่องคำตอบเกี่ยวกับวิธีแก้ไขปัญหามาในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแต่ละเหตุการณ์ไว้ 4 วิธี ซึ่งได้จากการศึกษาค้นคว้าจากทฤษฎีและผลการวิจัยรวมทั้งจากการสอบถามวิธีแก้ปัญหาที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 จากโรงเรียนสนามบินและโรงเรียนสาธิตมอดินแดง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ใช้ มีดังนี้คือ

วิธีที่ 1 การยอมรับสภาพ หมายถึง นักเรียนยอมรับสภาพการณที่เกิดขึ้น โดยไม่ต่อสู้หรือลงมือกระทำสิ่งใดทั้งสิ้น

วิธีที่ 2 การปรับปรุงตัวเอง หมายถึง นักเรียนพัฒนาและปรับปรุงตัวเองในด้านต่าง ๆ เพื่อให้มีความพร้อมที่จะเผชิญต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีที่ 3 การคิดและเหตุผลให้ตัวเองสบายใจ หมายถึง นักเรียนไม่ได้แก้ไขที่สาเหตุที่ทำให้เกิดเหตุการณ์นั้นโดยตรง แต่แก้ไขโดยปรับความคิดหรือความรู้สึกของตัวเองใหม่ เช่น ทำเป็นไม่สนใจ หรือคิดหาเหตุผลต่าง ๆ เพื่อให้ตัวเองสบายใจ

วิธีที่ 4 การจัดการกับปัญหาโดยตรง หมายถึง นักเรียนลงมือกระทำทุกอย่าง เพื่อจัดการกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นให้หมดไป

วิธีที่ 5 วิธีอื่น ๆ (ให้นักเรียนระบุเอง) เพื่อเปิดกว้างให้นักเรียนได้เติมรายละเอียดของวิธีแก้ไขปัญหานั้นที่นักเรียนอาจเลือกใช้ และไม่ตรงกับวิธีที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

การตอบแบบวัดวิธีแก้ไขปัญหามาให้นักเรียนระบุวิธีแก้ไขปัญหานั้นที่นักเรียนใช้มากที่สุดเพียง 1 วิธี หากเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นกับตัวนักเรียน ไม่ว่าจะเกิดขึ้น มาก ปานกลาง หรือ น้อย ในกรณีนี้นักเรียนพิจารณาแล้ว เห็นว่า เหตุการณ์นั้นไม่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียน ก็ไม่ต้องบอกวิธีแก้ไขปัญหานั้น

การตรวจให้คะแนนวิธีแก้ไขปัญหามา วิธีแก้ไขปัญหามาวิธีใดที่นักเรียนระบุว่าใช้เพื่อแก้ไขเหตุการณ์ จะได้คะแนนความถี่ 1 คะแนน ต่อ 1 เหตุการณ์

จากการให้คะแนนดังกล่าว วิธีแก้ไขปัญหาแบบใดมีค่าร้อยละของความถี่สูงสุด แสดงว่านักเรียนใช้วิธีแก้ไขปัญหานั้นมากที่สุด และถ้าวิธีแก้ไขปัญหานั้นมีค่าร้อยละของความถี่ต่ำ แสดงว่านักเรียนใช้วิธีแก้ปัญหานั้นน้อย

สำหรับผลที่เกิดจากการแก้ไขปัญหานั้น ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ในส่วนท้ายสุดของเหตุการณ์ แต่ละเหตุการณ์คือ อยู่ต่อจากวิธีแก้ไขปัญหา โดยกำหนดผลที่เกิดขึ้นจากการแก้ไขเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ และกำหนดค่าคะแนนไว้ดังนี้

ถ้าตอบว่าประสบความสำเร็จ ให้ 3 คะแนน

ถ้าตอบว่าค่อนข้างประสบความสำเร็จ ให้ 2 คะแนน

ถ้าตอบว่าค่อนข้างไม่ประสบความสำเร็จ ให้ 1 คะแนน

ถ้าตอบว่าไม่ประสบความสำเร็จ ให้ 0 คะแนน

จากการตรวจให้คะแนนผลที่เกิดจากการแก้ไขปัญหา บัญหาด้านใดได้คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) สูง แสดงว่านักเรียนแก้ปัญหาด้านนั้นได้ผลดี และถ้าปัญหาด้านใดได้คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ต่ำ แสดงว่านักเรียนแก้ปัญหานั้นไม่ได้ผล โดยยึดเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้

คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) 2.51-3.00 หมายถึง แก้ไขปัญหาได้ประสบความสำเร็จ

คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) 1.51-2.50 หมายถึง แก้ไขปัญหาได้ค่อนข้างประสบความสำเร็จ

คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ต่ำกว่า 1.51 หมายถึง แก้ไขปัญหาได้ค่อนข้างไม่ประสบความสำเร็จ

ตัวอย่างแบบวัดปัญหาการปรับตัว วิธีแก้ไข และผลที่เกิดจากการแก้ไข

คำชี้แจง ขอให้ให้นักเรียนตรวจสอบว่าเหตุการณ์ต่อไปนี้ เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนมากปานกลาง น้อย หรือไม่เกิดขึ้น และเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

ถ้าเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นกับตัวนักเรียน ให้บอกวิธีแก้ไขที่นักเรียนใช้มากที่สุดเพียง 1 วิธี รวมทั้งบอกผลที่เกิดจากการแก้ไข โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับวิธีแก้ไขและผลที่เกิดจากการแก้ไขที่เป็นจริงมากที่สุด แต่ถ้าเหตุการณ์ใดไม่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนก็ไม่ต้องบอกวิธีแก้ไข และผลที่เกิดจากการแก้ไข

วิธีแก้ไขเหตุการณ์ในแบบวัดนี้ มีให้เลือกตอบ 5 วิธีคือ

วิธีที่ 1 การยอมรับสภาพ หมายถึง นักเรียนยอมรับสภาพการณที่เกิดขึ้นนั้น โดยไม่ต่อสู้หรือลงมือกระทำสิ่งใดทั้งสิ้น ในแบบวัดจะใช้ข้อความว่า "ยอมรับสภาพ"

วิธีที่ 2 การปรับปรุงตัวเอง หมายถึง นักเรียนพัฒนาและปรับปรุงตัวเองในด้านต่าง ๆ เพื่อให้มีความพร้อมที่จะเผชิญต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ในแบบวัดจะใช้ข้อความว่า "ปรับปรุงตัวเอง"

วิธีที่ 3 การคิดหาเหตุผลให้ตัวเองสบายใจ หมายถึง นักเรียนไม่ได้แก้ไขที่สาเหตุที่ทำให้เกิดเหตุการณ์นั้นโดยตรง แต่แก้ไขโดยปรับความคิดหรือความรู้สึกของตัวเองใหม่ เช่น ทำเป็นไม่สนใจ หรือคิดหาเหตุผลต่าง ๆ เพื่อให้ตัวเองสบายใจ ในแบบวัดจะใช้ข้อความว่า "คิดหาเหตุผลให้ตัวเองสบายใจ"

วิธีที่ 4 การจัดการกับปัญหาโดยตรง หมายถึง นักเรียนลงมือการกระทำทุกอย่าง เพื่อจัดการกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นให้หมดไป ในแบบวัดใช้ข้อความ "จัดการกับปัญหาโดยตรง"

วิธีที่ 5 วิธีอื่น ๆ โปรดระบุ หมายถึง นักเรียนใช้วิธีอื่น ๆ ที่ไม่ได้ระบุไว้ในวิธีที่ 1-4 ขอให้นักเรียนเขียนรายละเอียดของวิธีแก้ไขเหตุการณ์นั้น

เหตุการณ์	เกิดขึ้น			ไม่ เกิดขึ้น	นักเรียนแก้ไขโดย					ผลที่เกิดจากการแก้ไข				
	มาก	ปาน- กลาง	น้อย		วิธีที่ 1	วิธีที่ 2	วิธีที่ 3	วิธีที่ 4	วิธีอื่น ๆ	ประสบ ความสำเร็จ	ค่อนข้าง ประสบ ความสำเร็จ	ค่อนข้าง ไม่ประสบ ความสำเร็จ	ไม่ประสบ ความสำเร็จ	
0 แต่งตัวเซซ				/										
00 มุกมิตรได้เข้า	/							/		/				

ข้อที่ 0 นักเรียนเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง "ไม่เกิดขึ้น" แสดงว่านักเรียนไม่เคยพบเหตุการณ์นี้ ดังนั้นนักเรียนจึงไม่ต้องตอบในช่อง "นักเรียนแก้ไขโดย" และ "ผลที่เกิดจากการแก้ไข"

ข้อที่ 00 นักเรียนเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง "เกิดขึ้นมาก" แสดงว่านักเรียนพบเหตุการณ์นี้มาก และเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องวิธีที่ 4 "จัดการกับปัญหาโดยตรง" แสดงว่านักเรียนแก้ไขเหตุการณ์ การมุกมิตรได้เข้า โดยจัดการกับปัญหาการมุกมิตรได้เข้าโดยตรง และผลที่

เกิดจากการแก่นักเรียนเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง "ประสบความสำเร็จ" แสดงว่าการแก้ไขเหตุการณ์ด้วยวิธีดังกล่าว ประสบความสำเร็จ

ส่วนที่ 2 แบบวัดความสามารถในการปรับตัว ผู้วิจัยสร้างแบบวัดขึ้นโดยดัดแปลงจากแบบประเมินพฤติกรรมกรรมการปรับตัวในโรงเรียนของ ยังแมน (Youngman, 1979) ซึ่งได้สร้างขึ้นเพื่อวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 9-13 ปี และจากการประมวลเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับความสามารถในการปรับตัว โดยสร้างเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ ครอบคลุมองค์ประกอบของการปรับตัว 5 ด้าน เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาการปรับตัวที่ได้กล่าวถึงไปแล้ว องค์ประกอบละ 8 ข้อความ รวมจำนวน 40 ข้อ เป็นข้อความทางบวก (Positive) จำนวน 15 ข้อ และข้อความทางลบ (Negative) จำนวน 25 ข้อ

การตอบแบบวัด ให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบวัด แล้วพิจารณาว่าข้อความนั้นเป็นความจริงสำหรับนักเรียนเพียงใด ให้ตอบเพียง 1 คำตอบ โดยมีคำตอบให้เลือก 4 คำตอบ

การตรวจให้คะแนน กำหนดค่าคะแนนไว้ดังนี้

คำตอบ	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
ถ้าตอบว่าจริง	ให้ 3 คะแนน	ให้ 0 คะแนน
ถ้าตอบว่าค่อนข้างจริง	ให้ 2 คะแนน	ให้ 1 คะแนน
ถ้าตอบว่าค่อนข้างไม่จริง	ให้ 1 คะแนน	ให้ 2 คะแนน
ถ้าตอบว่าไม่จริง	ให้ 0 คะแนน	ให้ 3 คะแนน

จากการให้คะแนนดังกล่าว คะแนนความสามารถในการปรับตัวโดยรวมอยู่ระหว่าง 0-120 คะแนน และคะแนนความสามารถในการปรับตัวแต่ละด้านอยู่ระหว่าง 0-24 คะแนน นักเรียนคนใดได้คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) จากการตอบแบบวัดความสามารถในการปรับตัวรวมทั้งหมดทุกด้านหรือด้านใดสูง แสดงว่านักเรียนระดับประถมศึกษาคนนั้น มีความสามารถในการปรับตัวดี และถ้านักเรียนคนใดได้คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) จากการตอบแบบวัดความสามารถในการปรับตัวทั้งหมดทุกด้านหรือด้านใดต่ำ แสดงว่านักเรียนระดับประถมศึกษาคนนั้นมีความสามารถในการปรับตัวต่ำ โดยยึดเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้

ความสามารถในการ ปรับตัวโดยรวม	ความสามารถในการ ปรับตัวแต่ละด้าน	ความหมาย
คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) 80.01-120	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) 16.01-24	มีความสามารถในการ ปรับตัวดี
คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) 40.01-80	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) 8.01-16	มีความสามารถในการ ปรับตัวปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) .01-40	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) .01-8	มีความสามารถในการ ปรับตัวต่ำ

ส่วนที่ 3 แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของนักเรียน ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดขึ้นโดยดัดแปลงจากแบบสอบถาม เรื่อง บทบาทของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของ ดวงเดือน พันธมนาวิน และคณะ (2528) ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้วัดวิธีการอบรมเลี้ยงดูโดยให้ผู้ปกครองเป็นผู้ตอบแบบสอบถามมาเป็นแบบวัดที่ให้นักเรียนตอบว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองในลักษณะใด โดยกำหนดวิธีการอบรมเลี้ยงดูไว้ 5 แบบ คือ 1) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน 2) การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกายมากกว่าทางจิต 3) การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม 4) การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ และ 5) การอบรมเลี้ยงดูแบบให้พึ่งตัวเอง

ลักษณะของแบบวัด เป็นข้อความบอกเล่า วิธีการอบรมเลี้ยงดูละ 8 ข้อความ รวม 40 ข้อ เป็นข้อความทางบวก 27 ข้อ และข้อความทางลบ 13 ข้อ ประกอบด้วยมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ

การตอบแบบวัด ให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบวัด แล้วพิจารณาว่าข้อความนั้นเป็นจริงสำหรับนักเรียนเพียงใด ให้ตอบเพียง 1 คำตอบ โดยมีคำตอบให้เลือก 4 คำตอบ

การตรวจให้คะแนน กำหนดค่าคะแนนไว้ดังนี้

คำตอบ	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
ถ้าตอบว่าจริง	ให้ 3 คะแนน	ให้ 0 คะแนน
ถ้าตอบว่าค่อนข้างจริง	ให้ 2 คะแนน	ให้ 1 คะแนน
ถ้าตอบว่าค่อนข้างไม่จริง	ให้ 1 คะแนน	ให้ 2 คะแนน
ถ้าตอบว่าไม่จริง	ให้ 0 คะแนน	ให้ 3 คะแนน

จากการให้คะแนนดังกล่าว นักเรียนคนใดได้คะแนนรวมจากการตอบแบบวัดด้านการอบรม
เลี้ยงดูแบบใดสูงที่สุดในจำนวน 5 แบบ แสดงว่านักเรียนคนนั้นได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบนั้น

การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนทั้ง 2 ตอน เสนอผู้เชี่ยวชาญทาง
ด้านสาขาวิชาจิตวิทยาการพัฒนารเด็ก จิตวิทยาการสอน จิตวิทยาการแนะแนว และสาขาวิชา
วัดและประเมินผลการศึกษา ได้แก่ รศ.ดร.นิออน กลิ่นรัตน์ ผศ.ศุภลักษณ์ จารุรัตน์จามร
ผศ.ฉันทนา กล่อมจิต และ ผศ.เพ็ญศิริ สิมารักษ์ อาจารย์จากภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา และ
อาจารย์ปรีชา เครือวรรณ อาจารย์จากภาควิชาวัดและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น ให้ตรวจและเสนอแนะข้อควรแก้ไขปรับปรุง เพื่อประเมินความตรงเชิง
เนื้อหา (Content validity) รวมทั้งภาษาที่ใช้

2) นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 3 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 คน จากโรงเรียนสาธิต
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทดลองทำ และขอทราบความคิดเห็นในเรื่องคำชี้แจงใน
การตอบ และข้อความในแบบวัดแต่ละส่วน

3) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ
6 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 35 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน
42 คน จำนวนรวม 90 คน จากโรงเรียนสาธิตมอดินแดง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

4) นำแบบสอบถามที่ไปทดลองใช้เฉพาะตอนที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน ไปวิเคราะห์
หาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's
Alpha Coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบวัดดังต่อไปนี้

แบบวัด	ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง
ส่วนที่ 1 ปัญหาการปรับตัว วิธีแก้ไขและผลที่เกิดจากการแก้ไข	
1.1 ปัญหาการปรับตัวด้านครอบครัว	.5830
1.2 ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน	.6664
1.3 ปัญหาการปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับครู	.7864

1.4	ปัญหาการปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	.6965
1.5	ปัญหาการปรับตัวด้านบุคลิกภาพส่วนตัวของนักเรียน	.6500

ส่วนที่ 2 ความสามารถในการปรับตัว

2.1	ความสามารถในการปรับตัวด้านครอบครัว	.5849
2.2	ความสามารถในการปรับตัวด้านการเรียน	.7158
2.3	ความสามารถในการปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับครู	.5284
2.4	ความสามารถในการปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	.5573
2.5	ความสามารถในการปรับตัวด้านบุคลิกภาพส่วนตัว	.5383

ส่วนที่ 3 ด้านการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของนักเรียน

3.1	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันนุสน	.7299
3.2	การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกายมากกว่าทางจิต	.5237
3.3	การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม	.5118
3.4	การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์	.6417
3.5	การอบรมเลี้ยงดูแบบให้พึ่งตัวเอง	.6793

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 รวบรวมข้อมูลจำนวนและรายชื่อโรงเรียน รวมทั้งจำนวนนักเรียนในแต่ละ

โรงเรียน ในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2537 จากสำนักงาน
ศึกษานิเทศก์อำเภอเมืองขอนแก่น และสำนักงานเทศบาลเมืองขอนแก่น

ขั้นที่ 2 ทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากหัวหน้าสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 3 แจกแบบสอบถาม อธิบายวิธีตอบ และเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตัวเองทั้งหมด
ทุกห้องเรียน และทุกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการเก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 10-
28 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2538 ให้เวลาแก่นักเรียนในการตอบแบบสอบถาม ห้องละ 1 ชั่วโมง 30
นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC+ ดังนี้

1. หาค่าร้อยละของสถานภาพส่วนตัวและวิธีแก้ไขปัญหา ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการปรับตัว ผลที่เกิดขึ้นจากการแก้ไขปัญหา ความสามารถในการปรับตัว และแบบของการอบรมเลี้ยงดูของกลุ่มตัวอย่างรวม

2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของปัญหาการปรับตัว และความสามารถในการปรับตัว ของนักเรียนประถมศึกษา จำแนกตามแบบของการอบรมเลี้ยงดูด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนชนิดทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) และในกรณีที่พบความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบรายคู่ ด้วยวิธีของ Newman-Keuls

3. หากกลุ่มตัวพยากรณ์ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนประถมศึกษา โดยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้น ๆ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

4. หากกลุ่มตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดจากแบบของการอบรมเลี้ยงดู เพื่อพยากรณ์ความสามารถในการปรับตัว โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบเพิ่มเป็นขั้น (Stepwise) เพื่อดูว่าเมื่อใช้เฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่มีนัยสำคัญแล้วจะสามารถอธิบายความแปรปรวน (หรือพยากรณ์) ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนประถมศึกษาได้ร้อยละเท่าไร โดยที่ตัวพยากรณ์ตัวแรกที่เข้าสู่สมการถดถอย จะต้องเป็นตัวพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรเกณฑ์สูงสุด ส่วนตัวพยากรณ์ตัวใดที่จะเข้าสู่สมการถดถอยต่อไป ตัดสินได้จากค่าสหสัมพันธ์บางส่วน (Partial Correlation) ของตัวพยากรณ์ที่เหลือ ขณะที่ตัวพยากรณ์แต่ละตัวเข้าไปในสมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) จะเพิ่มขึ้นจนกระทั่งค่าที่เพิ่มขึ้นนี้เพิ่มอย่างไม่มีนัยสำคัญ จึงสิ้นสุดการพยากรณ์

ในการสร้างสมการพยากรณ์ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนระดับประถมศึกษาในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน โดยเอาค่าต่าง ๆ ได้แก่ ค่าคงที่ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของกลุ่มตัวพยากรณ์ โดยพิจารณาจากผลการทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ที่เปลี่ยนไปจากการเพิ่มตัวพยากรณ์ทีละตัว (R^2 change) เข้าไปในสมการถดถอยจนกระทั่งค่า F ที่ใช้ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์ การพยากรณ์ดังกล่าวในขั้นนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าตัวพยากรณ์สุดท้ายในขั้นนั้น จะนำมาใช้เป็นตัวพยากรณ์ไม่ได้ ถึงแม้ว่าค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์พหุคูณที่ถูกทดสอบด้วยค่าสถิติส่วนร่วมเอฟ (Overall F-test) จะมีนัยสำคัญก็ตาม
 ดังนั้น กลุ่มตัวพยากรณ์ที่มีนัยสำคัญจึงเป็นกลุ่มพยากรณ์ที่อยู่ในขั้นก่อนขั้นนี้ และการค้นหากลุ่มตัว
 พยากรณ์ที่มีนัยสำคัญก็จะสิ้นสุดลง นามาสรางสมการพยากรณ์ความสามารถในการปรับตัวในรูปแบบ
 คะแนนดิบได้ดังนี้

$$y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + \dots + b_kx_k$$

เมื่อ y แทน คะแนนความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนประถมศึกษาที่ได้
 จากการพยากรณ์ด้วยตัวพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

a แทน ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์

$b_1, b_2 \dots b_k$ แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์แต่ละตัวในรูปแบบคะแนนดิบ

$x_1, x_2 \dots x_k$ แทน คะแนนดิบของตัวพยากรณ์แต่ละตัว